

Phesimū pfugū recurrētē ad diuinū
 auxilū cū esset i custodia apls paulus
 baptizauit vidēs i illo vilitatē spem:
 quē sic cōmēdat vt sum: animū in illo
 significet recipi. a Forstān ei. Ideo
 dicit: qz omnia hūana dubia: q potuit
 alia esse cā quare sic deo disposuerit.
 b Maxime mibi. Mibi mīro tuo fra
 ter onestū. ei offēso p̄prio dño cōfu
 git ad aplm ad h̄ vt obliteratis pctis
 vtilis reuertēret in tñ vt nō solū dño
 suo eq̄līs fieret merit: s̄ sp̄i mīro fraz.
 Et ne philemon: qz dñs h̄ seruū in fla
 ref: humiliat eū dicēs: fratrē t̄ i carne:
 qz ex vno adā oēs: t̄ i dño p̄ fidem.
 c hoc mil. im. Hūc excusationē oēm
 cōnellit: cū sibi ip̄tādū eē dicit: si vel
 test vel debet aliquid. d Ita ego te
 rē. i. gaudebo de te i regno dei. si fece
 rit qd rogo. Et qd ē illud subdit: Besti
 ce vlt. rē. e Confidēs de obe. rē. Pro
 noeat cū sic blādiedo vt nō amplī fa
 ciat q̄ postulat ab eo. Soler ei fieri vt
 qd se vider dñ sentiri: melioze se p̄be
 ar. f Simul aut t̄ ob. rē. Et sollici
 toze eū faciat t̄ ad obediēdū p̄mptio
 rē vturū se ad illū significat: qz vel h̄
 pōt eū mouere ad veniā.

Finit epla ad Philemonē.

Incipit argumentum ad Hebreos.

In primis dī. Quidā Xitaz
 calūniatores hāc eplam non
 eē pauli dicere autē sūt: eo qz
 nomē ei i titulo nō habeat t̄
 lōge splēdidioze atqz faciē dīoze stilo
 alie replēdat: s̄ aut barnabe aut luce
 vel clemētis vel tertulliani. Quib⁹ in
 p̄mptu nobis ē rīdēre. Si enī ideo nō
 est dīcēda pauli: qz noīe ei⁹ p̄titulata
 nō est: q̄ nec alicui⁹ illoz: imo nullius
 oīno cū null⁹ nomē habeat in titulo.
 Ideo autē nomē suū hūc eplē sic t̄ cere
 ris nō p̄posuit: qz hebreis odiosus erat
 qd⁹ leg⁹ destructor videbat. Quia q̄
 nō eoz: s̄ gētū erat aplus: nomē suū
 eis odiosū tacuit: ne p̄scripti noīs iul
 dia sequerē vtilitatē excluderet lectio
 nis. Scitēs qz eoz supbia: suāqz hūili
 tatē ip̄e demōstrās: ordinis sui digni
 tatē noluit anteferre noīando se aplm.
 S̄z meritū officij sui tacēs supbis: ip̄e
 hūilis nō se aplm noīauit: ne supbi idē
 gnarēt. Qd⁹ h̄ epla maiore relucta
 cūdia q̄ alie: sane mirādū n̄ ē: cū nāle
 sit vnicuiqz p̄ i sua q̄ i aliena valere
 ligua. Ceteras ei eplās apls pegrino.
 i. greco f̄mōe cōposuit: hāc autē sc̄psit
 hebraica ligua. Cui⁹ sensū t̄ ordinē re
 tinēs lucas post excessū ei⁹ greco f̄mōe
 cōposuit. Hō ē q̄ mirū si i hac tāto do
 ctūe fulger eloq̄o: p̄nlsat q̄ calūnijs
 aduersariū Xitaz nullaten⁹ abigēdūz
 ē t̄ hāc pauli fore eplam. In q̄ intēdit
 xpi emīnētā t̄ fidei sufficiētā: nec nō
 t̄ leg⁹ iufficiētā t̄ iutilitatē ostēdere.

Paull⁹ doctor egregi⁹ gētū apls mī
 nisteriū suū volēs honorificare iūz qd
 i epla ad romanos ait: Qd̄ iū qdē sū
 apls gētū honorificabo misterij meū
 tētās si q̄ mō ad emulādū puocē carnē
 meā. Ecclesijs hebreoz sc̄psit d̄ emīnē
 tia xpi f̄m vtrāqz naturā t̄ iutilitate le
 gis mozaice astruēs mult⁹ modis fidē
 iesu xpi absqz legalib⁹ sufficere ad iust
 ciā t̄ salutē. legalia x̄o passione xpi nō
 mō nō p̄ficere verū etiā officere q̄rūdā
 hebreoz supstitiosam traditionē exclu
 dens: q̄ xpm cōfidētēs legales obfua
 dens: q̄ xpm cōfidētēs legales obfua

te mihi ministraret i viculis euā

gely. Sine consilio aut tuo nihil

volui facere: vti ne velut ex neces

sitate bonū tuū esset: sed volun

tarium. Forsitan enī ideo disces

sit ad horam a te: vt i eternū illū

recipias: iam non vt seruum: sed

pro seruo charissimum fratrem

maxime mibi. Quātō autēz ma

gis tibi t̄ in carne et in domino.

Si ergo habes me sociū: suscipē

illum sicut me. Si autem aliquid

tibi nocuit aut debet: hoc mihi i

puta. Ego paul⁹ scripsi mea ma

nu. Ego reddā vt nō dicam tibi

qz te ipsum mihi debes. Ita fra

ter ego te fruar i domino: refice

viscēra mea in xpo. Confidens

in obediētia tua scripsi tibi: sciēs

qm̄ t̄ super id quod dico facies.

Simulet para mihi hospitium.

Nā spero p̄ ofones v̄fas donari

me vobis. Salutat te epaphras

cōcapti⁹ me⁹ in xpo iesu marc⁹:

aristarchus: demas t̄ lucas adiu

tores mei. Gratia dñi nostri iesu

christi cū spiritu vestro amen.

Finit epla pauli ad Philemo

nē. Argumētū in epistolā ad he

breos incipit.

In primis dicēdū est

cur apls paul⁹ in hac

epla scribēda nō ser

uauerit morē suū: vt vel vocabu

lū noīs sui: vel ordinis describe

ret dignitatē. h̄ec causa est qz ad

eos scribēs q̄ ex circūcisioe credi

derāt q̄si gētū aplus t̄ nō hebre

ozū: sciēs quoqz eoz supbiā: suā

qz humilitatē ip̄e demōstrās: me

ritum officij sui noluit anteferre.

Nā simili mō etiā iohānes apo

stolus p̄pter humilitatē in epla

sua nomen suū eadē ratione nō

a Mibi ministraret. cū sit seru⁹ tu⁹

et sic mihi ministraret p̄ ip̄m. b In

vinculis euāgelij. i. qd⁹ sū alligat⁹ p̄

p̄dicationē euāgelij. c Sine autē

pl̄i. tuo. i. sine assensu tuo. d Nihil

volui facere. de ei⁹ retētiōne. e At

ne velut rē. i. ne bonū ministeriū qd

fieret mihi p̄ eū qd⁹ f̄m Xitaz debet

dici tuū: eo qz est seru⁹ tuus: videret

magis coactū q̄ volūtarium ex pte

tua. f Forsitā. h̄ic q̄r remouet du

pl̄icē excusationē quā posset iste phl

lemon facere. Prima est: qz onestū

ab eo recesserat ip̄o nesciētē: p̄p̄ qd

nō debebat ab eo iterū recipi gratio

se. hoc autē excludit apls p̄ hoc qz il

le recessus cedit ad bonū philemōis

dicēs: Forsitā aut discessit ad horā

a te. i. modico tpe qd⁹ q̄si nihil repu

tandū est. ij. physicoz. g Et iter

nū illū reciperes. i. nō solū i p̄nti ad

tuū seruitiū paratū: s̄ etiā in futuro

recū ad celli gloriā ordinatū. iō sub

dit: h̄ Jam nō vt seruū sed p̄ ser

uo charif. fratrē. religione xp̄iana.

i Maxime mibi. i. charissimū eo qz

in fide genui eū vt p̄dicitū est.

k Quātō aut mag⁹ tibi. supple de

bet esse charus magis q̄ ante recess

sum ipsius. l Et in carne. qz seru⁹

tuus est ad seruicēdū tibi cozpaliter.

m Et in dño. qz fact⁹ est fidelis ad

regnādū recū eternalit. iō p̄cludit.

n Si ergo habes me sociū. tibi ve

rislima charitate cōlūcrū: t̄ accipis si

p̄ quia. o Suscipe illū sicut me. i.

dulciter t̄ benigne. p Si autē. h̄ic

remouet sc̄da excusatio: quia posset

philemon dicere qz onestū receden

do intulit sibi dānū i p̄sonis vel i su

is reb⁹: hoc remouet p̄ h̄ qz obligat

se ad satisfaciendū. d. Si autē aliqd

nocuit tibi: i p̄sona tua aut in fami

lia. qz Aut debet. ex obligationē

aliqua. r Mibi imputa. tanq̄ de

bitoz. s Ego paulus scripsi ma

nu mea. hoc dicit ad maiorē certitū

dinē. t Ego reddā. i. satisfaciā ip̄e

dño. q̄ est superior oīm. iō subdit:

v Et nō dicā tibi. cui⁹ subdit rō.

cū dicit: r Qz te ip̄m rē. i. quia

etiam te ipsum mihi debes. eo qz es

creatura mea in fide catholica t̄ in

structione euāgelica. q. d. minus

erigo a te q̄ mihi debeas. y Ita

frater ego te fruar in domino. i. gau

debo de te in deo si feceris q̄ p̄cto.

z Refice viscēra mea. cōplendo de

fidertū meum i hoc qd⁹ postulo.

a In domino. i. p̄pter dñm princē

paliter. t p̄pter me fecū dario.

b Confidens. h̄ec est vltima pars

vel epistole cōclusio. in qua primo dī

cit se scripsisse philemoni cōfidens

de p̄mptitudine sue obediētie dī

cens: Confidens rē. t̄ patet. sc̄cūdo

mandat sibi hospitij parari ex amī

ctia speciali. dicens: Simul autem.

tertio salutat eum ex parte sociozum

suozum dicēs: Salutat te epaphras

cōcapti⁹ me⁹ rē. Et vltimo benedī

cit ei t̄ alijs simul dicens:

c Gratia domini nostri iesu christi

que est arrauite beate. d Cum sp̄i

ritu v̄o. supple sit p̄seueratē Bmē.

Finit postilla Generabilis fra

tris Nicolai de lyra super epistolam

pauli ad Philemonem.

t s * Genera

tas tenēdas putabāt. Et i hūc errore quosdā etiā q̄ de gētili- tate venerāt ad xpm̄ sua auctoritate induxerāt. Ideo apls p̄ uidēs gētib⁹ ne deinceps i hūc errore hebreorū aucte trahāt. Iudeos quoq; ad emulādū puocās: qd̄ est honor ministerij sui gratiā dei hic cōmēdat p̄ xpm̄ verū pōtificē h̄ tpe fidelib⁹ factā: legē ostēdēs reprobata: ad vlti mū etiā de morib⁹ instruit: p̄ntis igit̄ rplis emineriā ostēdit dicēs dēū vnige- nitū suū nobis misisse r̄ i eo nobis lo- cutū vt auditorū mētes erigeret. i. fide liū q̄b⁹ scribit iudeorū. He q; multis malis: q̄ illis acciderāt valde afflicti r̄ cōtriti erāt putarēt ex h̄ se infertores esse ceteris ac misertiores. Iōq; vt eos cōsolec̄ atq; erigar̄ maiori grā p̄ditos i initio eplē sue declarat: q; antiq̄s q̄ dē p̄be missi sūt: nobis aut̄ filij: r̄ il- lis serui

ptulit. hāc ḡ eplam̄ serf̄ aposto- lus ad hebreos cōscriptā hebrai ca lingua misisse: cui⁹ sensū et or- dinem retinēs lucas euāgelista: post excessū beati apli pauli gre- co sermone cōposuit.

Argumentū finit.

lis serui r̄ cōserui locuti sūt: nob̄ aut̄ dñs. Mod⁹ tractādū. Primū p̄ponit audiēda esse xba xpi cōferēdo eū p̄betis: q; i eo locur⁹ ē dñs vt i p̄bet: r̄ maior ē eis. Deinde cōmen dat eū alternatim fm̄ vtrāq; naturā hūanā. s. r̄ diuinā. po- stea cōparat eū angelis r̄ p̄fert: multa interferēs de excellen tia ei⁹ fm̄ vtrāq; naturā. Deinde cōpa rat eū moysi r̄ p̄fert. Deinde mult⁹ rō nib⁹ et auctoritatib⁹ grām fidei vni bre leg⁹ p̄ferādū declarat. Et sacerdo- tū xpi leuitico sacerdotio: r̄ testamē tū nouū veteri eiusq; sacrificiū vnum mult⁹ ill⁹ sacrificijs p̄ponēdū ostē- dit: q; ibi vmbra: hic veritas. Tandē ponit fidei descriptionē eā mult⁹ testi monijs cōmēdās. Circa finē xō mo- rale subdit instructionē.

Finit argumentum.

Incipit

Nicolai de lyra

Venerabilis fratris Nicolai de lyra in postillā sup̄ episto- lam Pauli ad hebreos Proemium

Am venerit qd̄ p̄fectū ē enacuabīl qd̄ ex pte ē. j. ad Cor. xij. In p̄mitiua ecclia illt̄ q̄ de iudaismo cōuertebāt ad fidē xpi celabāt nimis r̄ indiscrete p̄ lege moysi mouebāt: fm̄ q; scribit in lib. Act. aploz. In q̄ qd̄ libro terif̄ historia nascēt̄ ecclie: vt dicit Hiero. i epla ad paulinū. Ibi enī. xij. ca. introducūf̄ xba beati Jacobi loquētis ad paulū aplm̄ de celo cōuertozū ad fidē xpi p̄ lege moysi: sic dicent̄: Aides frater quot milia sūt i iudeis q̄ crediderūt xpo r̄ oēs sūt emulatores legē r̄. r̄ i t̄m̄ p̄ lege moysi celabāt q; dicebāt necessariū ad salutē ipsam obseruari: vt habet Act. xv. qd̄ descēdēs de iudea. s. i an- tiochiam vbi erat ecclia fidelū inchoata: dicebāt frēs q; nisi circūcidamini fm̄ morē moysi: nō potestis salui fieri. r̄ inde or ta fuit heresis naqareoz dicētū obseruātā oim̄ legalū eē ne- cessariā ad salutē: vt dicit Aug⁹. de heresib⁹. Paulus igit̄ a deo docet̄ nō solū i terris p̄ inspirationē sicut ceteri apls: s; eti am i celis p̄ aptā visionē i raptu. sicut scribit Aug⁹. ad Pau- linū de vidēdo deū: vidēs h̄ eē p̄tra veritatē euāgelij: scripsit hāc eplam̄ hebreis ad fidē xpi cōuersis: in ea manifeste ostē- dēs impfectionē legis respectu euāgelij. r̄ p̄ p̄ntis et cessatio- nē in tpe p̄fectiōis: qd̄ ē tps̄ xpi. Et ex h̄ p̄tz q; ista epla inter eplās Pauli prima ē in ordine doctrine. I; sit vltima scriben- di tpe: qd̄ p̄tz ex duob⁹. Primo ex modo scribēdū: q; hāc epi- stolā scripsit apls hebraice vt magis videbit̄. j. scriptura aut̄ hebraice antiquior ē inter oēs fm̄ q; dicit̄ 3. i. etymol. vñ r̄ alie lre deriuant̄ ab hebraicis r̄ q̄ntū ad sonū r̄ q̄ntū ad noia- tionē. qd̄ p̄tz de lris grecis. p̄ma enī lra hebraice d̄z Alph: scda Beth. p̄ia in greco dicit̄ Alpha. scda Eta: r̄ sic de alijs saltē in plurib⁹. vnde p̄tz q; lre grece sunt deriuatē ab hebrai- cis: r̄ nō est dubiū q; latine deriuatē sunt a grecis: sicut idio- ma latinū ab idiomate greco: r̄ sic p̄tz p̄positū. Scdo B p̄tz ex sententia: q; i hac epla veritas legis euāgelice r̄ eius p̄fectio ostēdit̄: in alijs aut̄ eplis Paulus aplus ad obseruātā euā- gelicē fideles hortat. prius est aut̄ legis x̄itatē agnoscere q̄ ip- sam x̄itatē obseruare. p̄tz igit̄ q; hec epla prior ē ordie doctri- ne. In xbo igit̄ p̄sumpto tria designāt̄ ad euidētā hui⁹ epi- stole. primū ē impfectio legis mosaice. scdm̄ ē p̄fectio legis euā- gelice. tertiu⁹ ē ordo vtriusq; primū tāgīf̄ cū dicit̄: Qd̄ ex par te est. scdm̄ cū dicit̄: Qd̄ p̄fectū est. tertiu⁹ cū dicit̄: Venerit et euacuabīl: q; aduentū euāgelio lex euacuabīl: vt magis vi- debit̄ in sequētib⁹. Primo igit̄ i xbo p̄sumpto rangit̄ ipse- ctio mosaice legis cū d̄z: Qd̄ ex parte est. pars ei habet rōnez ip̄fecti: sicut p̄ oppositū totū habet rōnē p̄fecti. fm̄ q; dicit̄. ij. physicoz. Totū r̄ p̄fectū idē sūt. r̄ ideo impfectio legis mosat ce bñ designat̄ eū d̄z: Ex pte. Ad cui⁹ euidētā notādū q; i le- ge diuina occurrūt tria cōsiderāda. primū ē fides vni⁹ dei qd̄ est qd̄ p̄niū ad susceptionē legis diuine: q; p̄ fidē p̄pls aduna tur cui lex dat̄: q; lex nō dat̄ nisi p̄plo aliquo mō adunato. se- cūdū ē ipsa lex vel corpus legē: qd̄ cōstitit i ipi⁹ mādat̄ vel mo- nitis. tertiu⁹ est eius finis. finis aut̄ legis diuine est beatitudo eterna: sicut finis legē politice r̄ humane est felicitas politica. In istis trib⁹ lex mosaica inuenit̄ impfecta: qd̄ p̄tz de primo. videlz de fide. q; i in illa lege fuerit noticia aliqualis vnus dei: r̄ etiā xpi i quodā generalit̄: nō fuit ibi noticia explicita trinitatis p̄onarū i vnitate essentie. nec p̄ p̄ntis incarnationis cui⁹ rō est: q; sicut cognitio naturalis p̄cedit de ip̄fecto ad p̄- fectum

Proemium

fectū. vt d̄z. j. physicoz. An r̄ pueri vocāt p̄io oēs viros pa- tres r̄ oēs feminas m̄res: post ea distinguūt vniū qd̄q; ita sūt sup̄naturalis cognitio minor fuit i veteri lege q̄ i noua in q; p̄ xpm̄ veritas lucide ē reuelata. p̄p̄ qd̄ dicit saluator Job. xvij. Pater manifestauit nomē tuū hoib⁹ q; dedisti mihi r̄c. In signū hui⁹ moyses loquebat̄ ad pplm̄ velata facie: vt h̄ Ezo. xliij. q; mysteria fidei nostre erāt figuris r̄ enigmatis velata. p̄pter qd̄ p̄res ve. te. poterāt dicere illud qd̄ scribit̄. j. Cor. xij. Ex pte cognoscim⁹ r̄ ex pte p̄betam⁹. Sicut lex mo- saica fuit ip̄fecta q̄ntū ad scdm̄ qd̄ est legis corpus siue māda ta ip̄ius. Ad cui⁹ euidētā cōsiderādū q; mādata legē i tria distinguūt genera: q; quedā sūt p̄cepta moralia. cuiusmodi sūt illa q̄ sūt de dictamine rōnis: etiā si nulla lex eēt posita. s; cur ē illud mādatū qd̄ scribit̄ Ezo. xx. Honorā p̄rem r̄ matrē r̄c. r̄ sūt illud qd̄ p̄ modū monitiōis scribit̄ Leui. xx. Quam- cano capite cōsurge r̄ honora p̄sonā senis: r̄ silia. Quedā au- tē sūt iudicialia p̄cepta q̄ sūt determinatiōes qdā moralū p̄- ceptoz i ordine ad primū. sicut de dictamine rōnis natural est q; malefici moriant̄ p̄pter qd̄ p̄ceptū illud morale est qd̄ habet̄ Ezo. xxiij. Maleficos nō parlar̄ viuere: s; modus mor- tis vt q; lapidēt̄ vel decapitēt̄ r̄ h̄mōi: p̄tinet ad determi- nationē legis: r̄ determinat̄ i iudicialib⁹ p̄ceptis. Quedā au- tē sūt cerimonialia: r̄ sūt determinatiōes moralū p̄ceptoz i ordine ad deū: sicut de dictamine rōnis naturalis ē q; de ho- noze. r̄ iō dat̄ de h̄ p̄ceptū morale. Ezo. xx. Memēto vt diē sabbati s̄ctifices. modus tñ honorādū deū: vt p̄ talia vel ta- lia sacrificia vel talib⁹ tēporib⁹ r̄ h̄mōi: p̄tinet ad determina- tionē legē: r̄ h̄ determinat̄ i cerimonialib⁹ p̄ceptis: p̄pter qd̄ p̄- ceptū Ezo. xxij. Memēto vt diē sabbati s̄ctifices. q̄ntū ad determinationē tēporis. s. diē sabbati cerimoniale est. mora- le aut̄ in q̄ntū ibi p̄cipit̄ q; hō vacet diuinis. Ista aut̄ tria p̄di- cta genera p̄ceptoz i lege moysi fuerūt ip̄fecta. Et h̄ declarat̄ tur p̄io de moralib⁹ p̄ceptis duplici rōne. Prima rō est ista: q; moralia p̄cepta i lege moysi ordinabāt̄ act⁹ hoim̄ extero- res tñ: p̄pter qd̄ aplus in epla ad Ro. ij. vocat legē moysi legem factorum: de acribus aut̄ interioribus in q̄bus princī- palius cōsistit bonū moris nihil ordinabāt̄ aut parū. S; cō- tra hoc videt̄ esse illud qd̄ habet̄ Ezo. xx. vbi cōcupiscētia p̄- hibet̄: hō cōcupiscēs vxozē primi cui⁹ r̄c. Dicēdū ē fm̄ anti- quos doctores q; talis cōcupiscētia nō p̄hibet̄ in q̄ntū est oī- no latēs i corde: s; put̄ p̄rūpebat̄ exteri⁹ p̄ aliq; signa: vt per xba scurrilla tact⁹ r̄ oscula r̄ h̄mōi. r̄ iō sic exponūt̄: hō con- cupiscēs. i. signa cōcupiscēt̄ nō facias. An̄ p̄hil. ij. diē glo. q; lex ver⁹ p̄hibebat̄ manū: nō animū. Vel fm̄ alios dicēdū q; i lex ver⁹ p̄hiberet̄ cōcupiscētiā animi latētē: h̄ tñ erat in paucis. s. i mechia r̄ furto. Itēz i istis insufficiēt̄ p̄hibebat̄ cōcupiscētiā: q; nō puniebat̄ trāsgressores: r̄ sic p̄tz q; lex mo- saica insufficiēt̄ ordiabat̄ act⁹ itertozes. Scda rō ē: q; lex mo- saica etiā act⁹ extertozes insufficiēt̄ ordiabat̄: sicut p̄tz Deu. xxiij. vbi d̄z: hō fenerabis fratri tuo ad vstrā pecuniā. nec fruges: nec aliquā aliā rēs: s; alieno. Ibi eī p̄mittit̄ vstrā cū extraneis p̄sonis: qd̄ ē illicitū r̄ p̄tra dictamē recte rōnis. Sicut Deu. xxij. p̄mittit̄ viro dare vxozē libellū repudiij r̄ ex- cā indebita. vñ ibidē d̄z: Si acceperit hō vxozē r̄ odio habue- rit eā r̄ nō inuenerit gratiā i oculis ei⁹ p̄pter aliquā fedita- tē scribet̄ libellū repudiij r̄ dabit̄ i manu ei⁹ r̄ dimittet̄ eā d̄ do- mo sua. indiuisibilitas aut̄ cōiugij p̄ totā vitā est de dictami- ne rationis naturalis: vt als̄ declarat̄ super Matth. Et sic

patet